SENDİKA

Ekonomik, Sosyal ve Siyasal Alanda Kol ve Kafa İşçisinin Davalarını Güder

Sene : 1 Sayı 12 — ŞİMDİLİK CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR — Fiyatı 10 Kuruştur. — 16 Kasım 1946

???

İşçi Arkadaşlar :

Yakında çıkacak günlük siyasi gazetemizi bekleyiniz.

Sendikalıların faaliyet şekilleri

Sendika kurma hareketi henüz daha hızını almış değildir. Memleketin muhtelif sanayî bölgelerinden her gün yeni sendikalar kurulduğuna veya kurulmak üzere bulunduğuna dair haberler geliyor. Bunların çoğu henüz daha teşkilâtlanma çağında bulunuyor. Kendi yığınlariyla sıkı bir surette bağlanmağa, ve onların fiilî iştirak ve yardımları ile, -iş münasebetlerinden doğan hak ve menfaatlerini koruyacak kabiliyet ve kudrette teşekküller haline gelmeğe çabalayorlar.

Ekser ahvalde sınıf şuuruna erişmiş ve denenmiş, olgun işçilerin bizzat bu uğurlu işi ellerine almış bulunmaları bütün bu çabalamaları müsbet neticelere uluştıracağına sağlam bir garanti teşkil eder. Gayelerin ve mücadele usullerinin aydınlık bir tarzda nizamnâmelerde sıralanmış bulunması da, bağımsızlıklarını tehlikeye düşürecek yollara sapmaları ihtimalini asgari hadda indirir.

Sendikalarımızın bir kısmı, sınıf esası üzerine cemiyet kurma serbestliğinin ilk haftalarında kurulmuş olduklarından, vücut bulma devresinin bocalamala'tını artık atlatmış bulunuyorlar.

Biz bugünkü yazımızda bilhassa, cesurane hareketlere atılacak ve haiz oldukları temsil yetkisini kullanacak hale gelmiş olan, bu kısım sendikaları idare edenlerle biraz dertleşmek, kendilerine ne yapmaları ve nasıl çalışmaları gerektiği hakkında düşündüklerimizi anlatmak istiyoruz.

Ekser sendikacı arkadaşlarımız bir sendika yaratup etrafına birkaç yüz işçi topladılar mı, sıra asıl ilgililerin çalışma ve yaşama şartlarındaki bozukluklara ve haksızlıklara karşı harekete geçmeğe gelince, bir tereddüt ve duraklama devresi geçiriyor sanki ne yapacaklarını şaşırıyorlar. ışin neresinden başlayacaklarını, tatbikatta ödevlerini ne surette yeriue getireceklerini kestiremiyorlar.

Halbuki durmadan akıp giden iş hayatı aralıksız bir tarzda, bir sürü haksızlıklar ve şikâyet konuları doğurmaktadır. Bunlar hususî bir çeviklik ve atılganlıkla hemen yakalanup harekete geçilmezse, bir yandan büyük ümitlerle sendikaya koşuşmuş olan emekçiler acı bir hayal kırgınlığına uğratılmış, öte yandan da mes'eleler ve davaların bir biri üzerine yığılarak arap saçına dönmelerine sebebiyet verilmiş olur.

Bundan ötürü, bir sendika, bilhassa bir fabrika veya müessese sendikası, o fabrika ve ya müessesede çalışanların çoğunluğunun menfaatlerine dokunan her ihtilâfta veya şikâyeti mucip halde, görünüşte mes'ele ne kadar ehemmiyetsiz benzerse benzesin, hemen teşebbüsü ele almak, münasip bir hal şekli teklif etmek, lâzımgelenler nezdinde iş hakkının davacısı sıfatı ile müracaatlarda bulunmak, hülâsa tatmin edici bir netice elde edinceye kadar uğraşmak zorundadır.

Emekçi hak ve menfaatlerinın korunması bahsinde mes'elenin küçüğü büyüğü yoktur. Çoğunluk tarafından ileri sürülen her makul istek ve şikâyet sendika cihazının harekete geçmesi için yeter bir sebeptir. Bunlar sendikada incelenir, ve sade formüller şeklinde, hem umumî efkâr önüne serilir, hem de karar yetkisini haiz olanlara kabul ettirilmeğe uğraşılır Bu ilk gayretler boşa hittiği takdirde ancak daha kuvvetli tedbirlere başvurmağa: bizzat işçileri harekete geçirmeğe, mitingler, nümayişler ve saire gibi, iş ve vatandaş haklarını tanıtmanın demokratik usullerile, savaşı şiddetlendirmeğe zaruret hasıl olur.

Sendika idarecilerinin kabiliyet ve meharetleri, bütün bu basamaklardan geçişi, karışıklığa meydan vermiyecek bir tarzda, tanzim hususunda göstereceklerı başarı ile ölçülür. Muvaffakiyetin sırrı, büyük bir soğukkanlılıkla ve asla fütur getirmeksizin, muayyen bir savaş plânı hazırlayıp, bir demir disiplinle bu plânı tatbik edebilmektedir.

Sırasına göre ele alınması gerekecek meseleler, bir listeye sığmıyacak kadar, çok ve çeşitlidir; ve her gün hiç tasavvur edilmedik yeni yeni mes'eleler iş münasebetlerinden meydana çıkabilir. İlk hamlede aklımıza gelenlerden bazılarını gelişi güzel sıralıyalım: Gündelik ücretlerin ödenmesinde gecikmeler ve intizamsızlıklar; patron veya patron vekillerinin haysiyet kırıcı kaba muameleleri; sebepsiz ve kanunsuz işten çıkarmalar, muayyen işçilerin sendika veya parti faaliyetl ri vesilesi ile kapı dışarı edilmeleri; öğle yemeği verilen iş yerlerinde lezzetsiz, bozuk veya kifayetsiz yemek verilmesi, hastalanan veya kazaya uğrayan işçilerin ihmal edilmeleri, tazminatsız işten çıkarılmaları; işçilerin sağlığa za-

Devamı 4 üncü sayfada

Pahalılığa karşı müsbet tedbirler lâzımdır

Piyasanın tecrübe tahtası gibi kullanılmasından ne gibi neticeler doğacağı hakkında 7 Eylûl kararları kâfi bir fikir vermiştir

Artık tecrübe devresinde degil, müspet iş devresindeyiz. bunu unutmamalıyız

Hükûmet 7 eylülde aldığı iktisadi ve mali kararların isabetli olduğunda israr ediyor. Başvekil Recep Peker 13 kasımda Büyük Millet Meclisindeki beyanatı sırasında "bu tedbirlerin bugünkü şekillerinin doğru ve yurt menfaatlerine yararlı olduğu ve istikbaldeki tatbikatiyle yurt içinde derinliğine, açık, temiz bir başarı ve refahlı günler getireceği kanaatinde ısrarla sabittir„ demiştir.

Bu münasebetle bir daha açıklamak isteriz ki hükûmet, tedbirlerin muvaffak olup olmadığı meselesinden evvel pahalılığın mevcudiyetini kabul etmemektedir. Fakat öbür yandan Başvekilin yukarıdaki sözlerini söylediği gün, Sökenin Değirmencik küyünde dikkate değer bir hadise cereyan etmiştir. Demokrat Parti Reisi Celâl Bayar halkla yaptığı görüşme sırasında "Bugün memleketimizi iki düşman tehdit etmektedir: Fakirlik ve sefalet„ diyor. Bu arada bir tane Halk Partili «Memleketimizde sefalet yoktur» diye bağrıyor, ve gazetelerin yazdığına göre bu bağırtıya karşı asabileşen 500 kişilik halk kitlesinin elinden Halk Partiliyi, her zaman olduğu gibi, jandarmalar zor kurtarıyorlar.

Büyük Millet Meclisine söylenen "Memlekette Milletle Hükûmet arasında büyük bir itimatsızlık vardır„ sözünü gürültülerle karşılayan Halk Partisi mebuslarına bu küçük hadiseyi ibretle görmelerini tavsiye ederiz.

13 kasım görüşmeleri sırasında gerek hükûmet, gerekse demokrat Parti pahalılığın en ağır yükünü omuzlarında taşıyan Türkiye işçilerinden bir tek kelime ile olsun bahsetmek lüzumunu duyurmamışlardır. Halka gelecek günlerin getireceği refahtan bahseden hükûmet, daha evvel pahalılığın mevcudiyetini cesaretle kabul etmeli ve ona göre tedbirlerini almalıdır. İktisadi hayat ve piyasanın tecrübe tahtası gibi kullanılmasından ne gibi neticeler doğacağı hakkında 7 eylül kararları kâfi bir fikir vermiştir. Artık tecrübe devresinde değil, müspet iş devresindeyiz. Bunu unutmamalıyız.

Ali ALTAN

İngiliz İşçileri Yunan Sendikalarının Hükûmetin Baskısından kurtarılmasını istediler.

Bu son günlerde Yunan sendikalizminin gidişatı dünya çapında bir konu haline gelmiş bulunmaktadır. Son olarak, İngiliz Tred Union'larının kongresinde ileri sürülen işçi isteklerinden, dış meselelerle ilgili olarak, Franko İspanyası ile münasebetlerin kesilmesi ve Yunan Sendikalarının Çaldaris hükûmetinin müdahelesinden ve baskısından kurtarılması istekleri en başta gelmiştir. Bu isteğin önemini kavramak için Yunan sendikalizminin bu savaştan sonra geçirdiği macera yı hülâsa edelim :

Savaşın bitmesine doğru Yunanistan kendi kendini kurtardıktan sonra, bu kurtuluşta baş rolü oynayan Yunan işçileri, ilk olarak sendikalarını yeniden kurup bunları tek bir konfederasyon bayrağı altında toplamışlardır. Bu suretle kurulan (Yunan ışçileri Genel Konfederasyonu) id re kurulu bu yılın birinci yarısı içinde toplanan bir genel kongrede İngiliz, Fransız ve Sovyet Rusya Sendikalarının gönderdiği müşahidler önünde seçilmiş ve işe başlamıştır. Fakat, seçilen idare kurulu üyelerinin, girişiklıri tesirli teşebbüsler, Yunan kapitalistlerini ve bunların en iyi temsilcisi olan Çaldaris'in kralcı idaresini harekete geçirmiştir. Bundan iki ay kadar önce Atina polis müdürünün bizzat başında bulunduğu bir müfreze Konfederasyon merkezine giderek idare kurulunun hükûmet tarafından azledildiğini bildirmiş, defterlerin, muhasebe evrakının ve kasanın teslim edilmesini emretmiş, bunları teslim etmek istemiyen idare kurulu üyelerini tevkif ve hapsetmiştir. Yunan işçilerinin kesin protestosunu mucip olan bu olay Dünya Sendikaları Konfederasyonunun alâkasını çekmiş ve tahkikat için genel sekreter muavini Jouhaux (Juho) Atina'ya gelmiş ve netice olarak bu bariz haksızlığı tesbit etmiştir. ışte bu olaydan sonra Yunan Sendikalizmi meselesi bütün dünya işçi teşkilâtlarını ilgilendiren uluslarası bir konu haline gelmiş, Yunan hükûmetine Amerika, İngiltere, Fransa ve Sovyet Rusya ve diğer demokratik memleketler işçi teşkilâtlarından protesto telgrafları bir sağanak halinde gelmiye başlamıştır. Bu durum karşısında ve Trad Union kongresinin son aldığı karardan sonra sıkışan kralcı Çaldaris hükûmeti 7-11-1946 gecesi toplanan bakanlar kurulunda bu meseleye de temas ederek, gene ecnebi müşahitler huzurunda, yeniden seçim yapılacağını bildirmiştir. Fakat bu seçimler için de Yunan Sendikalistleri itiraz etmekte, hükûmetin tayin ettiği kralcı idare kurulunun azlini ve eski idare kurulunun işbaşına gelmesini istemektedirler.

ATATÜRK ve Emekçi Halk Kitleleri

Atatürk tamamen milliyetine ve eserlerine intikal edeli sekiz yıl oldu. Bu insanlık âleminin nadir yetiştirdiği kahraman ve inkilâpçı önder; saltanat ejderinin memleketi yüzyıllar boyunca içinden kemirip sömürdükten sonra emperyalistlere nasıl bıraktığını ve sevr paçavrasını elleri bile titremeden nasıl imza ettiklerini bütün acılığı ile duymuş ve görmüştü. O devirde memleketimizin tek kültür mihrakı olan İstanbulun, birkaçı müstesna bütün münevverleri benliklerini gaflet, korkaklık ve haysiyetsizliğin iğrenç kabusu kaplamış olacak ki galip emperyalist devletler arasından şundan veya bundan yurtlarını mandalığa kabul ettirmek, yani ölümlerden ölüm beğenmek, ricasının yollarını aramakla meşgul bulunuyorlardı.

Ufuklarımızı korkunç bulutların kapladığı bu felâketli günlerde Atanın tabirile, bu memleketin hakiki efendisi olan köylü yer yer ayaklanmış, düşman çizmesi altında köle olarak ölmedense ölümü göze alıp halk mukavemet hareketlerine girişmişti. Ancak bu dağınık ve birbirinden habersiz çeteler düşmanı hırpalamaktan, onun ayak attığı yere rahatça girip yerleşmesine engel olmaktan gayri bir şeye yaramıyordu.

(*Devamı 4 üncü sayfada*)

Türk işçisi buna hiç razı olmıyacaktır

3 Kasım tarihli Maliye bakanı'nın, memleketmizin geleceğiyle ilgili, pek mühim bir beyanatı çıktı. Hükûmetin yeni bir döviz hararnamesi hazırlamak niyetinde olduğunu bildiren Bakan, kısa beyanatını şu cümlelerle tamamlamıştı:

"Bilhassa memleketin ekonomik kalkınmasını alâkadar eden ve ecnebi sermayesinin kalkınmaya yardımını sağlamağa matuf bazı hükümler düşünüyoruz. Meselâ, memlekette Türk sermayesiyle birlikte veyahut doğrudan doğruya ecnebi sermayedarlar tarafından kurulan veya kurulacak sanayi tesislerinin getireceği temettütlerin döviz olarak ihracına müsaade etmeği düşünüyoruz„

Türk ekonomisinde tutulan yo'un eninde sonunda buna varacağı belli idi. Amma, Cümhuriyetin 23 üncü yıldönümünün ertesinde, bu beyanatı yine de hayretle karşıladık. Tekzib edilir sandık; edilmedi. Hiç bir yerden, hiçbir itiraz sesi de duyulmadı.

Müsait faiz ve tediye şartlarıyla ve santimine kadar sanayi ve ziraat istihsallerimizi ve ulaştırmalarımızı makineleştirmede kullanılmak üzere yabancı sermayesinden faydalanmayı istemiyecekler arasında her halde Türk işçisi bulunmıyacaktır. Fakat, beynelmilel inhisarcı sermayenin Türk ekonomisine yeniden ve rahatça el atmasına razı olmıyacakların ve hele bunu "ecnebî sermayenin ekonomik kalkınmamıza yardımı„ sayamıyacakların başında Türk işçisi gelecektir. "Sermaye„ nedir?, "temettü„ ne demektir?, yabancı sermayenin bir memlekette yerleşmesi neye varı ?, yirmi üç yıl önce millî kurtuluş mücadelesini tamam'ıyan Türkiye'de bilinmesi lâzım gelen şeylerdir. Bun'arı unutanlar bugün aynı mücadele içinde bulunan Hindistan'ın, Çin'in, yakın ve orta şark memleketlerinin hallrini gözden geçirmelidirler İlerki sayılarımızda bu mevzular üzerinde uzun uzun duracağız. Buna bir başlangıç olarak, Mustafa Kemal'in 1923 şubatında İzmir İktisat Kongresini açış nutku ile Kongrede hazırlanmış olan bir rapordan parçalar veriyoruz:

"İstiklâli tâm için şu düstur vardır: Hakimiyeti milliye, hakimiyeti iktisâdiye ile tarhin edilmelidir. Bu kadar mukaddes, azametli hedefler kâğıt üzerindeki düsturlarla, arzu ve hırslarla hüsul bulamaz. Bunların tahakkukunu temin için yegâne kuvvet, en kuvvetli temel iktisadiyatdır. Siyasi ve askeri muzafferiyetler ne kadar büyük olursa olsun iktisadi zaferle tetviç edilemezse semere, netice payidar olmaz... Bu vatan evlât ve ahfadımız için cennet yapılmağa lâyıktır. Bu, faaliyeti iktisadiye ile kabildir. Öyle bir iktisat devri ki artık milletimiz insanca yaşamasını bilsin ve o esbabı bilerek ona göre lâzım olan tedabire teves sül etsin.. Arzumuz şudur: Bu memleketin efradı ellerinde nümuneleriyle ziraat, ticaret, sanat, say ve sebatın mümessili olsun...„ (Mustafa Kemal)

«Bu güne kadar garp sermayesinin maalesef baziçesi idik; bugüne kadar memleketimiz hayatı iktisadiyenin hemen her sahasında garbın tavassut ve delâletine muhtaç idi. Filhakika memleketimizde yerleşen ecnebi bankaları tarafından himaye olunan bir takım ecnebî müteşebbisleri en ağır ve iktisadı milliyeyi alelekser rahnedar edecek şeraitle Türkiyemizde bazı âsârı umran vücuda getirdiler; ancak gerek nakliyat ve gerek sanayi ve ticaret sahalarında vücuda getirilen bu âsârı umran ile beraber Türkiye siyasî ve iktisadî bir çok zararlara duçar oldu. Ecnebî kredi sermayesine (dikkat ediniz, «kredi sermayesine» -Sendika) elbette muhtaç bulunan memleketimiz bundan sonraki teşebbüsatı umran- perveranesinde o kredi o sermayeden yine istifade etmekte devam eylecektir. Ancak bunların siyasî mehazirini ve millî iktisad ile tev'em olmuyanlarını sureti katiyede red eyleyecektir.» (Hey'eti Faale)

SENDİKA

İnsan Haklarını Koruma Cemiyeti

İnsan Haklarını Koruma Cemiyeti müessisleri Mareşal Çakmak'ın İzmire hareketinden evvel kendisinin evinde toplanarak, cemiyetin idare heyetini seçmişlerdir. Yapılan intihabatta: Mareşal re'sliğe, Tevfik Rüştü Aras umumi kâtipliğe, Raşit Erer, Selâhattin Akif ve Cami Baykurt azalıklara seçilmişlerdir. Cemiyet bayramdan sonra faliyete başlıyacaktır.

Sendika: Doğuşu ile beraber Faşist blokun baştan başa iftira ve tezvir dolu boğucu hücumlarına uğrıyan ve memleket davasındakı şerefli ödevine yılmadan devam eden İnsan Haklarını Koruma Cemiyetine candan başarılar diler.

Yedi metre yüksekten düşen işçi

Bakırköyde elektrik tamiratı yapan P. T. T. işçilerinden Mehmet Işıksaçan yedi metre yükseklikten düşerek ağır surette yaralanmıştır Yaralı işçi tedavi altına alınmıştır.

Avrupa serbest güreş şampiyeonu olan ekipimizi candan kucaklarız.

Son yapılan Avrupa serbest güreş müsabakalarında bize ekipçe ve ferdçe birincilikler kazandıran güreşçilerimizin esas mesleklerine okuyucularımızın dikkatini çekeriz:

Tesviyeci, Tornacı, Marangoz, Kaynakçı ve talebe olan bu kudretli ve kabiliyetli yurddaşlarımız Türkiye işçi sınıfının göğsünü kabartmakta ve işçilerimiz arasında bu gün hala meçhulümüz olan daha ne gibi cevherli arkadaşlar bulunduğunu bize müjdelemektedir.

İsveçte yapılan serbest güreş Avrupa şampiyonasında aldığımız mükemmel sonucu bahis mevzuu ederek bize bu şerefi kazandıran işçi arkadaşların durumlarını inceleyen gazeteler: onların yetişmelerinde spor organizasyonumuzun hiç bir müsbet maddî rolü olmadığını ve bu gençlerin sadece feragat ve tükenmez bir enerji ile kendi kendilerini yetiştirdiklerini tebarüz ettirdiler

Sendika gazetemiz gençlerimizi candan kutlular yeni başarılar diler.

İşçi Şikâyetleri:

İzmir incir işçileri fazla mesaî verilmeden 12 saat çalıştırılıyor

Cumhuriyet bayramında çalışan işçilere çift yövmiye verilmiş. Diğerleri yövmiyelerini alamamışlardır.

İzmirde bu mevsimde bir çok incir hanları faaliyet halindedir. Her biri işçilere daha müsait şartlar göstermek suretiyle birbiriyle rekabet halindeydiler. İncir işçileri iki kısımdır, biri yövmiyeci diğeri götürü olarak çalışır. Buna rağmen mevsimliktir ve 2-3 ay devam eder.

Ben, İncir mağazalarının birinde işçiyim. Burada vaziyet şu şekildedir:

Götürü çalışan amele doldurduğu kutu adedine göre parça başına ücret alır. Yövmiyeci amele ise her gün muayyen olan gündeliğini (2-3 lira) alır. Vazifesi kutu basan ve götürü çalışan ameleye incir taşımaktır. Götürü çalışan işçi fazla parça çıkarmak için erken iş başı yaptığından yövmiyeci işçi de buna tabi olarak resmi iş başı saatinden evvel işe başlamak mecburiyetindedir. O halde bunlar vaktinden evvel iş başı yapmasınlar tarzında itiraz edilebilir, fakat vaziyet böyle değildir, çünkü bunların işi ihtisasa dayanmadığından herkes yapabilir ve sabahleyin mağaza kapısında yüzlerce işsiz işçi beklediğinden kim erken gelirse o işe alınır basıcı yani götürü çalışan ameleye erken saatte incir yetiştirmek lâzımdır. Hattâ o haldedir ki götürü çalışan ameleye sabahleyin 5,30 ta işbaşı yaptığı zaman inciri tezgâha gelmiş bulur. Bundan başka öğleyin 1 saat yemek paydosu verilir ve akşam saat 18 de iş paydos edilir. Götürü çalışanlar 18 de işi terk ettikleri takdirde tezgâhların ve ortalığın temizlenmesi için yövmiyeciler bir müddet daha (1/2-1 saat) çalışmak mecburiyetindedirler ve böylece işçiler fazla mesai ücreti verilmeden 12 saat çalıştırılmış olur. Götürücü işçilere işlerin fazla olduğu zamanlarda yüzde on pirim adı altında bazı paralar ödenerek randımanın arttırılması temin edilir fakat işler gevşediği zaman bunlar derhal kaldırılır, bu primler bilhassa rakid bulunduğu zamanlarda işçiyi bağlamak için verilir, fakat yine yövmiyeciler yalnız gündeliklerini alırlar.

Bu Cumhuriyet bayramında da şöyle bir haksızlık olmuştur:

Bütün müesseselerde çalışan işçiler fazladan birer bayram yövmiyesi almışlardır, halbuki bizde yalnız bayram günu işbaşı yapanlara çift yövmiye vermiş o gün çalışmıyanlara birer bayram yövmiyesi vermemiştir. Bu hal o gün çalısmıyarak Cumhuriyet bayramını kutluyan işçilere adeta ceza olsun gibi görünmektedir.

Eşrefpaşa 584 sokak No. 10
Yusuf ETİK

Bu işçiye iş vermek lâzım değil mi?

Eyüp, Sıra serviler alaca Çeşme No. 43 Osman Ergüc imzasiyle aldığımız mektup.

Bundan on üç sene evvel İzmirde halı fabrikasında usta olarak çalışıyordum, fabrikanın kapanması üzerine İstanbulda bulunan Defterdar iplik dokuma fabrikasına 1934 senesinde bonservislerimle birlikte sıhhi muayenem yapıldıktan sonra kabul olundum.

On iki sene ustalık hayatımda işimin yüzünden bir defa dahi olsun ihtar almış değilim, yine de bir hün olsun işime gitmemezlik yapmadığım halde 1945 senesinin ekim ayının birinci günü bacaklarıma gelen siyatik hastalığından dolayı elime üçyüz bir lira vererek beni kapı dışarı attılar. Hastalığıma gösterdiğim itinadan dolayı bir ay zarfında yok edebildim, şimdilik vücudum sıhhatta olup evde başı boş oturmaktayım. Sinnimde işimde çalışmıya daha müsaittir. Hayat şartlarının çok pahalı olduğu bu zamanda aile efradımın geçimini mi yoksa ev kirasını mı düşüneyim.

Sendikacı: Defterdar Fabrikasının bu arkadaşa alâkasını rica ederiz.

İŞÇİ SAĞLIĞI:

İşçiler arasında sık rastlanan arka ve bel ağrıları.

Bel ve arka ağrılarının, işi pek ağır olmıyan işçiler arasında fazla görülmesi, üzerinde önemle durulması gereken bir noktadır. Arka ve bel ağrıları en çok tütün mağazalarında, depolarında çalışanlarda görülür. Bel ağrısı birçok hastalıkların müşterek bir belirtisidir. Hastalığın asıl sebebini anlayıp tedavisine girişmek için başlangıç tarzını ve gidişini, ağrının yayılış yerlerini önceden iy'ce sorup öğrenmek gerektir. Basit muayenelerle içinden çıkılamıyan karışık vak'alarda rontgene baş vurulur. Bel ağrılarını birbirlerinden ayırmak için aşağıdaki hususa dikkat etmek kâfidir:

1— Belin alt kısmının ağrıları,

2— Beldeki et ve kırişlerin gerilmesinden ileri gelen ağrılar,

3— Bel ve kuyruk sokumu fıkralarının yarı çıkığı,

4— Fıkralar arasındaki kıkırdağın zedelenmesi,

5— Çeşitli bel örselenmeleri.

Belin alt yarısının ağrıları:

En çok ay halleri kesilen kadınlarda görülür.

Hastalar dizlerinde kesiklik ve uyuşmalardan şikâyet ederler.

Ağrılar gündüz yorulunca başlar ekseriya hastalar yağlıdır.

Bu ağrıların ayırıcı karakteri başka taraflara yayılmasındadır. İstirahat ve bilhassa adâletin en bâriz devresinde yatak istirihati elzemdir.

Etlerinin gergirliğine bağlı bel ve arka ağrıları:

Bu ağrılar ekseriya çok ağır bedeni iş yapan genç işçilerde görülür. Maden amelesi, sırık hamalları, tahmil tahliye amelesi, tuğla nakliye amelesi ilâ gibi. Bu hal şiddetli bir ağrı ile anî olarak başlar. Eğer zamanımızda gerekli tedavi yapılamazsa, bu inadçı kulunç şeklindeki ağrılar haftalar, hattâ aylarca sürer. Ağrı bilhassa eğilince artar. Hastalar bel adelelerini âdeta bir hayvan ısırmış gibi hissederler. Ağrıları sık sık gelir ve nöbetler sıklaştıkça ağrıların yayılma sahası da artar. Bacakların arkasına doğru ağrılar yayılır. Âdeta siyatik ağrılarını taklid eder. Muayenede ağrıyan yerde bir tarafa doğru bükülme vardır. Rontgen muayenesile kemiklerde hiçbir bozukluk olmadığı görülür.

Tedavi:

İstirahat. 15-20 cc. %1 Novocain mahlûlünden ağrılı nahiyeye şırınga etmeli. Belin üç beş saat kıpırdamaması için tespit edilmesi lâzımdır. Bilâhare ağrılı yere hafif masajlar yapmalıdır.

SAĞLIKÇI

İngiltere'de Ev İşgalcileri

İngiltere'de harp içinde bir milyondan fazla ev yıkıldığı için büyük bir mesken buhranı vardır. Şimdiye kadar evsiz kalanları hükûmet çadırlarda iskân ediyor, yeni evler yaptırmak için teşebbüslere geçiyordu. Fakat vadedilen bu evler bir türlü yapılamadığı ve kışın da gelmekte olduğunu gören ve ekseriyetini işçiler teşkil eden bu evsizler, büyük zenginlerin boş evlerini, apartımanlarını pencerelerden girerek işgale başladılar. Yığınlar halinde gelen bu halk kitlelerini dağıtmağa polis de muvaffak olamadığı, hattâ polis de kendilerine yardım ettiği için bu boş evler halk kitleleri tarafından işgal edildi.

Hükûmetin beş komünisti tevkifi ve işgalcileri tehdidi dahi bu "İşgal Hareketini„ durdurmağa kâfi gelmemiştir. Bil'akis evsizleri bu boş evlere yerleştirmek için bütün halk büyük bir sempati göstermiş, işgalcilere yatak, yorgan, yiyecek vermek suretile hareketlerini alkışladıklarını göstermişlerdir.

İngiliz komünist partisi sıhhiye vekâletinin işgalcilere yardım edilmemesi hakkında neşrettiği tebliği protesto ederek bütün sanayideki ameleyi, trede-ünion'ları bütün mahallî terakkiperver ve amele teşkilâtlarını şu taleplerde bulunmıya davet etmiştir.

(1) İşgalcilere derhal ışık, ısıtma ve gaz imkânlarının verilmesi.

(2) Mahalli idarelerin kendi mıntıkalarında işgale müsait evleri bildirmeleri.

(3) Hiç bir ailenin işgal ettiği evi boşaltmaması.

(4) Hükûmetin boş otelleri, apartımanları, evleri, çadırları, oturulabilecek bir hale sür'atle getirmesi.

(5) Askeri hizmetini görerek, fabrikalarda çalışarak bu harbi kazanan, sonrada sokakta kalanlara bu boş evlerin teslimi.

Halkın sıhhat ve selâmeti ev sahiplerinin kârlarından evvel geldiği için, komünist partisi hükûmeti ev programını sür'atle tatbike davet etmiştir. Hattâ bir ev inşaatı vekâleti kurulmasını teklif etmiştir.

Siyasî icmal

Avrupada seçimleri komünistler kazanıyor

Harp sonu dünyasında ortaya çıkan çeşitli politika oyunları ne de olursa olsun milletlerin seçimler vasıtasiyle tezahür eden iradeleri iş gücünü ve işçiyi korumak gayesini güden partilere daha ziyade güvendiklerini gösteriyor. Son üç hafta için de bulgaristanda, sonra Amerikada ve nihayet geçen pazar günü Fransada yapılan seçimler bu hakikatı bir kere daha meydana koymuştur. Bulgaristan seçimleri komonistlerin zaferi ile bitmiştir. Fena idareciler ve faşist devlet adamları elinden çok iztirap çekmiş olan bu yakın komşumuz halkının reylerinde bu izdırabın, mühim bir rol oynadığı anlaşılmaktadır. Müstekar, devamlı ve vaadlerini yakın zamanda tahakkuk ettirebilecek bir hükûmete muhtaç olduğunda şüphe bulunmayan Bulgaristan, iktidarı komonist partisine emanet etmiştir.

Amerikada seçim neticelerini, Cumhuriyetçi parti tarafına çeken sebebler çok münakaşa edildi. Cumhuriyetçiler sağ bir partidir, kendi memleketlerinde sermayenin müdafaasını yaptığı gibi, dış siyasettede emperyalıst kuvvetleri destekler. Seçimleri kaybeden demokrat parti 929 iktisadi buhranının başlamasından üç sene sonra iktidara geldiği zaman yeni bir sistem koymuş ve işçiyi koruyan tedbirler almıştı. Bu partinin bugüne kadar yapılan her seçimi kazanarak iktidarda kalabilmesinin tek sebebi, Rozveltin aldığı bu tedbirlerin isabetli olmasında idi.

Halbuki Rozveldin ölümünden sonra bu günkü reis Truman bütün bu kararları yüz üstü bırakıp sağ bir siyaset takibine başlamış ve bu suretle Amerikan halkının demokrat partiye karşı gösterdiği teveccühün kaybolmasına sebep olmuştur. Demokratların kayıp sebepleri bundan ibarettir. Fransadaki seçimlerde kominist partisi 175 azalıkla başta gelmektedir. Bundan evvelki seçimdenberi Fransa milletinin komonist partisine karşı olan teveccühünün artması bu partiye eskisine nazaran 26 aza daha fazla kazanmak imkânını vermiştir.

Bununla beraber, Fransada bu seçimlerden sonra kurulacak hükûmet hakkında henüz tam bir fikir ileri sürülememektedir. Calib ihtimal eski halk cephesine benzer bir hükûmetin iş başına gelmesidir. Bu seçimlerden sonra Londra politikacılarının açıktan açığa memnuniyetsizlik görtermeleri de ayrıca kayda değer.

A. ALTAN

İş ve İşçi Hayatı

Tabakhane İşçileri nasıl yaşıyor!

Yarı bellerine kadar soyunup ilâçlı havuzlardaki köselelerin içinde on saat taban patlatıyorlarmış. Yevmiyeleri 145 e çıkmış, cıvar bahçelerden birinin ahırını bölmüşler. gecede 50şer kuruş veriyorlarmış 60 arda, yiyorlar, 35 erde biriktiyorlarmış

Yedi sekiz Hasan paşanın badanacılığı, genç Osmanın kellei hümayununda patlayan kabak, kazan kaldırmaların, kavuk devirmelerin fıkır fıkır kaynadığı Yedikule zindanlarını küçük yaşlarımda tanımıştım. Kavuklu yeniçerilerin, bölük başıların, şehzade ve sultanların, vezir vükela hayalleriyle dolu bir yığın masalların yerlerinde cin ve perilerin at oynattığı karanlık dehlizlerini, yılanların ıslık çalarak süzüldüğü zifiri mahzenlerini, çaylakların yuvalandığı mazgal deliklerini tüylerim örpererek seyretmiştim.

Köprüyü geçip kale kapısını solda bırakın. Ve burnunuza teslim olun. En ağır nezlelileri gözü kapalı ta yanına çekecek koku, o tarihi senaryoda genzinizi yakan barut ve kan değildir; buruk kösele ve deri kokusu.

Fakat insanın kafası bir defa tarihileşmeye görsün, sezişleri de değişiyor, kanlı köselelerden barut kokusu çıkarabiliyor. Ve insana öyle geliyor ki sağ tarafta her yüz adımda bir bacaları, fırunları ve havuzlariyle kalelere karşı cephe almış muazzam bir karargâha giriyorum Dabakhaneler.

İlk rast geldiğim üç kişilik öbekten biri kalktı, sigaramdan ateş aldı. Yolu sordum. Bu yoldan nereye çıkılır. İki dizine kollarını çaprazlamış oturan en gençleri davrandı:

— Balıklıya mı gideceksin?

— Hayır.

— Bakırköye mi?

— Şimdilik hayır.

— Öyleyse biz de buraların yabancısıyız. Dedi.

— Nerelisiniz?

— Ankaranın çubuk'undan.

— Şu meşhur barajdan ha. cevap vermediler.

Adının Hasan olduğunu sonradan öğrendiğim aynı soluk yüzlü genç:

— Pazarları bu yollar çok işlektir, millet hastanelere taşınıyor. Biz işçiler de buralarda pazarlıyoruz, dedi.

Hasanın biz işçiler diyişinde karargâh künyesini okuyan bir er hali vardı. Beni de aralarına sokulmak isteyen bir casus gibi karşılıyordu Yanlarına sokuldum:

— Ben de sizdenim arkadaşlar.

Hasanın gözleri parladı:

— Ankaradan mısın?

— Hayır, işçiyim.

Üçü müşterek bir yorgan almışlar, Henüz yatakları yokmuş. Kışta gelmiş, üst başta kalmamış. Hasanın kötü kötü öksürmesini arkadaşları hayra yormuyorlar. Hasan da yolcumudur diyorlar

Bir birlerine bakıştılar. Onlar bu paroladan birşey anlamamışlardı. Pavperlerin parolası hemşehriliktir. Bir çubukluya işçilikten ziyade Haymana daha yakındır. Akibetleri de toprak nizamının bölgecilik parolasından sanayi Türkiyesinin işçilik şuuruna varıp varamamaları derecesine bağlıdır.

Çubuktan beş kişi çıkmışlar. Beşi de İstanbula varabilmiş. Üçü veremmiş. Veremliler hastane için, sağlamlar da iş için vurmadık kapı bırakmamışlar. Tam üç ay bulabildikleri pek az ekmeği paylaşarak yaşamışlar. Veremlilerden ikisi kan tükürür olmuş, doğdukları toprakta ölmenin dayanılmaz hasretine tutulmuşlar, dönüş yolları da nedense geçit vermemiş.

— Nerede yatıp kalktınız?

Hasan eliyle kale duvarlarını işaret ederek:

— Kapıdan çıkınca birinciyi geç, ikincide.. Taşlardan yarım bir duvar ördük. Gelip geçen arabalardan saman topladık...

Hastalar kalkamaz olmuşlar. İçlerinden birisi tuğla harmanlarında iş bulmuş, kurtulmuş. İkisi dabakhaneye yüz yirmi kuruşla girmiş. Hem yemişler, hem de para biriktirmişler. Bu parayla iki veremliye yol biletlerini almışlar. Bir tanesi Çubuk'a varır varmaz ölmüş, öbürü de köyünde gününü bekliyormuş.

Yarı bellerine soyunup ilaçlı havuzlardaki köselelerin içinde on saat taban patlatıyorlarmış. Yövmiyeleri 145 e çıkmış. Cıvar bahçelerden birinin ahırını bölmüşler gecede ellişer kuruş veriyorlarmış, altmışar da yiyorlarmış otuzbeşer kuruşlarını da biriktiriyorlarmış.

— Altmış kuruşla bir günde ne yiyebiliyorsunuz?

— İki kilo ekmek, haftada iki paket köylü.

Üçü müşterek bir yorgan almışlar. Henüz yatacakları yokmuş. Kışda gelmiş, üst başda kalmamış. Hasanın kötü öksürmesini arkadaşları hayra yormıyorlar, Hasan da Çubuka yolcudur diyorlar.

Bir aralık Hasan daldı. Donuklaşan gözlerinde Zeytunburnu fabrika bacalarının telaşlı kara dumanlarile, daha sağda yüzlerle pencereli balıklı hastanesi arasında bir tercih araştırması sezdim:

— Hasan fabrikayı mı? Hastaneyi mi?

— Hastanelerin yolları çok uzun, fabrikaların ekmeği de doyurmuyor. Dedi.

Hasan fabrikayı istiyor fakat yüzü toprağa bakıyor. Önümüzdeki pazar tekrar buluşacağız. Ahırlarını gezdirecekler, mektuplarını yazdıracaklar ve galiba benden de medet bekliyecekler.

Onları belki de daha uzun zamanlar bekliyecekleri medetle baş başa bıraktım.

Yıkık burca uğradım. Marmara lodosuna açık cephesini yarıya kadar ördükleri taş duvar duruyor. Bir köpek leşi ve duvarlarda sıra sıra pislikler.

Tarihi görüşte Pavperler ordusunun İstanbul surlarına tırmanan üç silâhşörlerini düşünüyorum. Onları Sivaslı, Haymanalı Hasanlar, yarınların Boyabatlı uzun hasanlardır. Fakat fetih edilecek kale Fatihin Bizansı değil, yirminci asrın makina devidir. Pavperler ya lümpenleşip şehir kenarlarında can verecekler, sakatlanıp, alilleşip dönüş yolunu arayacaklar veyahut şuurlu işçiler halinde sınıflaşarak yurdumuzun yükselmesi savaşını gerçekleştirecekler.

Hâdi MALKOÇ

İstanbul ayakkabı işçileri sendikası çalışmalarını hızlandırdı

İstanbul Ayakkabı işçileri sendikası etraflı bir programla faaliyetini arttırıyor. Şimdiden Çemberlitaştaki Çukur han merkezinde bir doktor muayenehanesi hazırlanmaktadır.

İçtimaî Yardım Konusu ilk plâna alınmış ve hiç değilse iş saatlerinin tanziminde belediye nizamlarının tatbikini istemek düşünülmüştür. Sendikalı işçilerin artışı nisbetinde daha geniş imkânlar aranmıya ve bu arada meslekî kurslar, sıhhî, kültürel ve iktisadî konferanslar tertiplenerek işçilere daha faydalı olmıya çalışmaktadır. Şimdiki binadan daha geniş bir yere geçildiği takdirde ayrıca bir kütüphane tesisinide ilk plânda tutan sendika idare heyeti Sendikalar Birliğinin himayesindeki İşçi kulübüne aza kaydine de hararetle devam etmektedir.

Bütün işçi arkadaşlarından gördükleri alâka ve yardımı günden güne artmasını muvaffakiyetlerinin temeli sayan idarecilere başarılar dileriz.

İstanbul sendikalarının adresleri

Sendikalar birliği:

Beşiktaş hasfırını caddesi hasfırın mahallinde No. 44 - 46

Tütün işçileri sendikası ve İnşaat işçileri sendikası:

Beşiktaşta sendikalar birliği binasında.

Maden sanayii işçileri sendikası:

Kalafat yeri, kürkcü kapı No. 167

Şoförler sendikası:

Fındıklı, dere içi sokakta.

Basın yayın, kol ve kafa işçileri sendikası:

Vilâyet karşısı, İzzettin han II nci kat, No. 10

Ayakkabı işçileri sendikası:

Çemberlitaş, Çukur han No. 6

İşçi külubü:

Merkez: Beşiktaş sendikalar birliği binasında.

Sendika işlerine ait müracaatlar Beşiktaşda birlik dairesine yapılacaktır.

Dikkat..Dikkat

Beşiktar has fırında istanbul işçi sendikaları birliği binasındaki muayene ve tedavi odasında her Salı günü saat 18 den itibaren sendikalı hasta ve erkek işçi arkadaşlarla onların aile ve çocukları muayene ve tedavi edilmektedir. İlgililerin buna göre hareket etmeleri rica olunur.

Muayene vetedavi saatleri dışında igne ve basit yara pansumanları yapma gibi pratik hasta bakımıda istiyenlere ayrıca gösterilecektir.

Salıkçı

İngiliz dış siyasetini takbih

Müttehit çelik sanayii sendikasının Londrada yaptığı bir toplantıda İngilterenin haricî siyasetini takbih eden bir karar alındı. Bu karar, Yunanistandan ve Indoneziyadan ingiliz askerlerinin çekilmesini ve Franko ispanyasile münasebetlerin katî surette kesilmesini istemektedir

İran sendikaları

Dünya sendika federasyonu icraî komitesi kendi saflarına İran sendikalarını aldı.

İşçiler Köprülüyü protesto etmeğe devam ediyorlar

İstanbul tütü işçileri sendikası:

1-11-946 tarihli Demokrat Partinin fikirlerini yayan Başkent gazetesinde bu Partinin kurucularından olan ve son zamanlarda her vesile ile işçi sınıfına düşmanca iftiralarda bulunan Sayın Profesör Fuat Köprülü bağımsız sendikalarımıza ve gazetemize karşı baştan aşağı iftira ile dolu beyanatta bulunmuştur. Biz İstanbul Tütün İşçileri Sendikası üyeleri Fuat Köprülünün uydurma iftiralarını kendisine iade eder ve bu çeşit işçi sınıfı için yapıla gelen bütün düşmanca tezvir ve tahrikleri protesto ederiz.

İstanbul Tütün İşçileri Sendikası üyeleri adına.

M K. Abdi

Sendika Marşı

Haydi arkadaşlar
Müjdelerimizi fısıldayalım kulaklarımıza
Ve seslenelim
Ötemizdeki dostlara ;
Sendika saflarına Marş Marş !
Haydi arkadaşlar
Görelim birbirimizi
Ve görelim talihi değiştirdiğimizi.
Kollarımızdan necat bekliyoruz biz
Kollarımızın ve kafamızın zaferine
Koşuyoruz biz.
Çelik kollu. Emekçi arkadaş.
Bileğinin ve kafasının
Nûrunu satan Çileli arkadaş ;
Haydi durma artık kurtuluş yakın!.
İlk durağımız Sendika safları olsun ;
MARŞ! MARŞ!

Mehmet AC

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden: Mitat Kemal Akkanat Tertip ve Baskı F - K Basımevi

Sendikalıların faaliyet şekilleri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rarlı şartlar altında çalışmağa mecbur edilmeleri; atelyelere işçi diye hafiyeler sokulması; ücretlerden haksız kesintiler yapılması; müsavi iş için genç ve kadın işçilere müsavi ücret verilmemesi; ırk ve dinleri farklı işçilerin birbirlerine karşı kışkırtılması; işçi mümessillerinin seçilmesine patronlar tarafından fesad karıştırılması v.s..

Geçimin pahalılaşmasıyla mütenasip bir derecede ücretlerin arttırılması, iş saatlerinin azaltılması, topluluğun mümessili olarak kendisile kollektif mukaveleler akdedilmesi ve bunlarda icap ettikçe emekçiler lehine değişiklikler yapılması gibi umumi metalip için mücadele parolaları ortaya atmak ise, kendi tetkikleri ve daimi araştırmaları sayesinde, en elverişli anda doğrudan doğruya teşebbüse geçecek durumda bulunan veya bulunması gereken, bizzat sendikalara, bazan da sendika birliklerine aittir.

Bu ve o lara benzer haller zuhur edince, sendika idarecilerinin yapacakları ilk meseleyi yerinde inceleyip, iddiaların doğruluğunu ispat eden vesikalar toplamak, şahitler dinlemek suretile, sağlam bir kanaate vardıktan sonra, ihtilâfa, veya işçilerin hoşnudsuzluğuna meydan vermiş olan, hâdise veya bozuk durumu gazetelere aksettirmektir. Bu gibi meseleler den, yalnız sendika gazetesini değil, ayni zamanda bütün büyük havadis gazetelerini de haberdar etmek lâzımdır.

İkinci iş, bizzat patrondar, işçiler veya teşkilâtlarına karşı işlenmiş haksızlık veya saygısızlığın tamirini sendika adına istemektir.

Bundan sonra şifa verecek bir sonuç elde edilmediği taktirde, üçüncü iş, sendika azası olsun olmasın, bütün ilgili işçileri sendika binasında bir toplantıya çağırmak ve ihtilâfı mucip vak'ayı onlarla etraflıca müzakere etmektir. Bu tartışmalar sonunda, ekseriyet tarafından, mücadeleye her vasıta ile devam ve onu elbirliğiyle sonuna kadar destekleme kararı alınır. Bu gibi içtimalarda, vermek istiyenlerden, gadra uğramış arkadaşlara yardım etmeğe ve mücadelesini kolaylaştırmağa mahsus bir miktar teberrü toplanabilir.

Dördüncü iş, vaziyetten ayni şehirde mecut sendikaları ve sendikalar birliğini, ve memleketin muhtelif illerindeki ayrı sanayi şubesine mensup sendikaları telgraf veya mektupla haberdar etmek, tasanütlerini ilân etmeğe, ve işçileri savaşa atılmış bulunan işletme sahiplerine ve mahallî resmi makamlara protesto telgrafları çekmelerini istemektedir. Bu kardeşlik ve birlik tezahürleri savaşa atılmış olanların maneviyatını sağlamlaştırmakta ve bilâkis patronların mukavelelerini zayıflatmakta çok önemli bir rol oynarlar.

Beşinci iş olarak ta, fabrika içinde veya önünde nümayişler tertip etmek, çevresindeki işletmelerde çalışan işçileri buna iştirak ettirmek, bazan da kapalı yerlerde her sınıf halkın iştirakile, büyük toplantılar yapılarak, işçilerin haklı davasını genel oya tesirli nutuklarla anlatmak, ve halk tarafından hareketin desteklenmesini sağlamağa çalışmak gelir.

Mücadelenin herhangi bir safhasında, çalışma bakanlığının mahalli bürosu işe karışmak ve işçilerin hakkını kabul ettirmek için nüfuzunu kullanmak arzusunu gösterirse, sendika mümessilleri hemen kendisi ile temasa geçerler ve icap eden her türlü malûmatı verirler. Fakat her emekçi şunu iyice bellemelidir ki, bu gibi müzakereler ne şekil alırsa alsın, kuru vaatlara kapılarak, mücadelevi tavsatmak kat'iyen caiz değildir. İşçi hareketleri tarihi bu çeşit gerilemelerin daima mağlûbiyetle bittiğini gösterir.

Sendikalıların emekçilerin kültür seviyesini yükseltme ve içtimaî yardım gibi daha iki g..iş faaliyet sahası vardır. Bir günde bu nevî faaliyetler hakkındaki görüşlerimizi tahlil le çalışacağız.

SENDİKACI

Ankara Madeni İşler ve Makine İşçileri Sendikası

(ANA NİZAMNAMESİ)

(Geçen sayıdan devam)

9 — Kongre ayrıca beş kişilik bir kontrol komisyonu seçer. Bu komisyon Sendikanın hesaplarını ve idare işlerini kontrol eder. Azalar arasındaki itilâfları halleder, şikâyetleri inceler ve karar verir.

10 — Sendika idare heyeti, feevkalâde haller müstesna ayda bir toplanır, hündemdeki Sendika işlerini görüşür ve kararlar alır.

11 — İdare heyetinin karariylek, lüzum görüldüğü yamanlarda umumî heyet toplantıları yapılır. Bu toplantılarda umumi işçi meseleleri ve bu meydanda makine ve maden işçilerini ilgilendiren meseleler üzerinde hazırlanan raporlari dinler ve kararlar alır.

Muvakkat hüküm — Sendika kurucularından en az beş kişi ilk kongreye kadar İdare Heyeti vazifesini görür. Bu muvakkat idare heyeti, ilk kongreye kadar yazılan azaları kongreye çağırır. Bu kongre ana nizamnameyi oldnğu gibi veya değiştirerek çoğunluk karariyle kabul eder ve nizami idare heyetini seçer. Sendikanın kurulduğu tarihten en aşağı altı ay sonra umumî heyet toplanır.

12 — **Gelir kaynakları :**

Girişte her azadan bir defaya mehsus olmak üzere bir lira kayıt ücreti, azaların her ay ödemeğe mecbur oldukları gelirlerinden yüzde bir aidat, bağışlar Sendika yararına yapılacak temsiller, toplantılar v.s. lerin bıraktıkları kârlar. (Sendika azaları işsiz kaldıkları müddetçe aidat ödemezler. Aidat yılda 120 lirayı geçmez)

13 — M. İ. M. İ. S., gerek Ankarada ve gerek bütün Türkiyedeki bağımsız İşçi Sendikaları hareketine müzaharet eder. Ankarada bağımsız bir İşçi Sendikaları Birliği kureldugu takdirde Sendikamız umumi bir toplantı yaparak bu birliğe girmeğe karar verir.

Devamı gelecek sayıda

Ankara İnşaat İşçileri Sendikası

(ANA NİZAMNAMESİ)

1 — Ankara vilâyeti sınırları içinde, Ankara İnşaat İşçileri Sendikası adı altında gayri siyasi bir cemiyet kurulmuştur.

2 — Sendikanın kısaltılmış adı, (A. İ. İ. S.) dir.

3 — **Maksat ve Gâyeleri :**

a) Ankaradaki inşaat işçilerini, işverenler (gerek hakiki veya hükmü şahıslar ve gerekse hususi veya resmi müessese ve makamlar) karşısında temsil etmek, onlarla olan her türlü iş münasebetlerinde, işçilerin menfaatlerini korumak, haklarını çiğnetmemek ve bu uğurda mücadele etmek.

b) İşçilerin teknik bilgilerini arttırmak, meslekte gelişmelerini, sanatte ilerlemelerini sağlamak için kurslar, dersler ve konuşmalar tertip etmek (meslek ve tetkik öğretim işleri).

Sonu gelecek sayıda

İzmir mensucat sanayii işçileri sendikası

(ANA NİZAMNAMESİ)

(Geçen sayıdan devam)

7 — Sendika kurucularından en az üç kişi ilk altı aylık kuruluş devresinde idare heyeti vazifesin görür. Bu muvakkat idare heyeti altı ay sonra Sendikaya kayıt edilmiş bulunan üyeleri umumi bir toplantıya çağırır. Bu toplantıda ana nizamnamenin olduğu gibi veya değiştirilerek çoğunluğun oyu ile kabul edilir ve nizami idare heyeti seçilir.

Sonu gelecek Sayıda

Atatürk ve Emekçi Halk Kitleleri

Baş tarafı birincide

Atatürk mükemmel bir komutan sıfatiyle bu tarihten çok daha evvel Tarablusta, Anafartalarda milletin kabiliyet ve hasletlerini ölçmüş ve tanımıştı. O, köylü ve işçinin iyi organize edildiği takdiede nasıl en büyük zaferleri başarmağa kadir olduğunu çok iyi biliyordu. İstanbulun gafil, korkak ve kabiliyetsiz münevverlerini kendi haysiyetsizlikleri ile başbaşa bırakarak Anadoluya geçti, yer yer düşmanla savaşa tutuşmuş bulunan halk çetelerieden muntazam kıtalar ve ordular meydana geldi. Dünyaya Türk milletinin asla emperyalizm boyun eğmeyeceğine ve parolanın (ya istiklâl ya ölüm) olduğunu ilân etti.

Ve bu parola Türk milletine lâyik olduğu şerefli yeri diğer milletler arasında kazandırdı. İstiklâlin sağlanmasını takip eden yollarını ileri inkilâpçı hamleleri Türk milletinin bütün iç davalarını tasfiye etti.

Türk milleii bütün bu kazançların, milletin temsil ettiği tükenmez kuvvetlere ve onun dehasına ve yurtseverliğine borçlu olduğunu biliyor. Hayatā gözlerini yumduğu 10 kasım gününde halk önderinin aziz hatırası önünde saygıyla eğilir.

SENDİKA

İzmir Ayakkabı İşçileri Sendikası

(ANA NİZAMNAMESİ)

(Geçen sayıdan devam)

9 — İdare heyeti haftada bir defa mesul kâtibin başkanlığında toplanır. Mesul kâtipler onun huzurunda yaptıkları işlerin hesabını verirler. Yapılacak işler hakkında idare heyetinin vereceği kararları icabında diğer azaların yardımiyle mesul kâtipler gerçekleştirir.

10 — Sendikayı resmi makamlar, işverenler ve Sendikalar Birliği önünde temsil etmek, para işlerinde veznedarla birlikte imza koymak ve Sendika adına taahütlere girişmek yetkileri mesul kâtibe aittir. Mühim işlerde idare heyeti onunla birlikte temsile iştirak etmek üzere bir veya bir kaç azasına vekâlet verebilir.

11 — Vezne ve hesap kâtibi aza aidatını makbuz vererek toplar, yine makbuz mukabilinde teberruatı vesaire Sendika gelirlerini teslim alır va bunların hesabını tutar. İdare heyeti karariyle veya mesul kâtibin tensibiyle zaruri masraflar yakıldıktan sonra kasa mevcuduna 25 liradan fazlası her akşam mesul kâtip ve veznedarın müşterek hesablarına bir bankaya yatırılır.

12 — Teşkilât ve kültür işleri kâtibi Sendikanın kayıtlarını tutar, mesleki kurslar, müsamereler, spor ve idman, musiki, koro v.s. gibi güzel sanat âlimlerini ilmî konferansları ve ilâh. Teşkilâtlandırır. Faaliyetler genişlediği takdirde teşkilât ve kültür işleri birbirinden ayrı iki büro halinde idare edilebilir.

13 — Azaların umumî hiyeti her 6 ayda bir alelâde toplantı yapar bu toplantılarda günün en mühim işçi meselelerine dair raporlar dinlenir münakâşa edildikten sonra hareket tarzını kararlaştırılır sene sonu toplantısında da idare meclisi azaları seçilir umumi toplantı ayrıca beş kişilik bir komisyonuda seçer. İki toplantı arasındaki devrede de Sendika işleri bu toplantılarda kabul edilen direktiflerle idake heyeti tarafından idare edilir.

14 — Kontrol komisyonunun ödevleri senede iki defa Sendikanın hesaplarını tetkik etmek müşahadelerini bir rapor şeklinde takip eden umumî içtima sunmak Sendika azaları arasında veya azalarla veya idare heyeti azaları arasında çıkan ihtilâflarda hahem rolü oynamak beşinci madde mudibince Sendikadan çıkarılmaları idare heyeti tarafından kararlaştırılan azaların itirazlarını kabul ve müdafaalarını dinlemek ve hasıl edeceği kanaate göre çıkarma katarını bozmak veya katileştirmek veya ayrıca arkadaşlığa uymayan hal ve tavırlardan dolayı mesul tutulan azalara disiplin cezaları tayin etmektir.

15 — Sendikada uygunsuz hareketleri görülen azalara tatbik edilecek cezalar ihbar, tevbih ve geçici çıkarmadır. Temelli çıkarma yalnız beşinci madde syyılmış hallerde tatbik olunur.

16 — **Sendikanın gelir kaynakları :**

Sendikanın gelir kaynakları şunlardır : Girişte her yeni azadan tahsil edilen ve bir defaya mahsus olmak üzere ustalardan iki buçuk ve çıraklardan bir lira yazılma ücreti azaların her ay ödemeye mecbur oldukları ustalar için 100, çıraklar için 50 kuruş aidatlar, teberrüler ve Sendıka faydasına verilecek müsamere ve temsillerin bıraktığı kârlar ve ilah. dır.

17 — Aylık aidat 10 liradan fazla olamaz aidat ödendikçe aza defterine ve diğer defterlere kayıt olunur.

18 — Sendikaya aidattan fazla para yardımında bulunmak imkânına malik olan azalar bu yardımı teberrüler şeklinde yapabilirler.

19 — Aile durumu vesair meşru sebeplerle sıkıntiya düşenler için geçici olarak aidat ödeme mükellefiyetini idare heyeti kaldırabilir.

20 — Aidattan elde edilen gelirin dörtte biri ayakkabı işçilerinin haklarının korunması vesair fevkalâde ihtiyaçlara sarfedilmek üzere saklanır ve bu ihtiyat akçasına en sıkı durumlarda bile dokunulmaz.

21 — İzmirde bir İşçi Sendikaları Birliği ve memleket ölçüsünde bir sendikalar federasyonu kurulur veya bu maksatları güden bir hareket uyanır da Ayakkabı İşçileri Sendikası umumi bir içtima akteder ve derhal bu işçi sınıfı birliğine iltihak eder.

22 — Sendika faaliyetinin tatil zorunda kaldığı takdirde tasarrufundaki mallar İzmir İşçi Sendikaları Birliğine devrolunur. Öyle bir teşekkül mevcut değilse İzmirde mevcut azası en çok üç işçi Sendikası arasında taksim olunur.

23 — **Kurucular :**

Ali Şenbaş kundura ökçecisi, Ali Barlar kunduracı, Hayim Kanyaz kunduracı, Hasan Buğu kunduracı, Ali Erkek kunduracı.

İstanbul Basın ve Yayin Kafa ve Kol İşçileri Sendikası

(ANA NİZAMNAMESİ)

(Geçen sayıdan devam)

e) İstanbulda mevcut bilumum işçi Sendikaları ile kardeşce sıkı münasebetler tesis tesis ederek işçi sınıfının toplu ve müşterek bir halde hareket ededilmesi için Basın ve Yayın vasıtalarından azami istifadeler teminine yardım etmek.

f) Sendika azalarının fikri ve bedeni serpilmelerini sağlamak için ihtisas kursları, spor talimleri ve oyunları, memleket ve dünya meselelerine dair konferanslar, güzel sanat dersleri, korolar ve saire organize etmek

g) Yurdumuzun İzmir, Ankara ve Adana gibi Basın ve Yayın işçilerinin toplu bylunduğu şehirlerde de meslekdaşların birer mahalli Sndika kurmaları için teşebbüsatta bulunmak ve bir kongre aktederek Türkiye Basın ve Yayın Sendikaları Federasyonunu meydana getirmek.

(Devamı gelecek sayıda)